Lietas Nr. C33462410
Lietas arhīva Nr. C-0401-13/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2013.gada 4.oktobrī

Rīgas rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese I.Strautiņa

ar sekretārēm G.Iubuli, D.Mundu, J.Skredu, A.Balodi

piedaloties prasītāja pārstāvei /v.uzv./, atbildētājas /pers. E/ pārstāvei /v.uzv./

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „SEB banka" prasībā pret /pers. E/ un /pers. G/ par parāda piedziņu un /pers. E/ pretprasībā pret AS „SEB banka" par atsevišķu kredīta līguma noteikumu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Konstatēja :

2010.gada 3.decembrī akciju sabiedrība „SEB banka" (turpmāk – AS „SEB banka", arī prasītājs) iesniedza tiesā prasību pret /pers. E/ un /pers. G/ par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka AS „SEB Latvijas Unibanka" (kopš 2008.gada 7.aprīļa nosaukums AS „SEB banka") saskaņā ar 2008.gada 8.februārī noslēgto Kredīta līgumu Nr.VR08029 (ar 2008.gada 2.aprīļa Vienošanos Nr.1 par grozījumiem 2008.gada 8.februāra Kredīta līgumā Nr.VR08029) (turpmāk – Kredīta līgums) izsniedza /pers. E/ (turpmāk – parādniece) aizdevumu EUR 120000,00, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 sastāda Ls 84336,48.

Saskaņā ar Kredīta līguma 5.1.punktu, parādnieces aizdevuma maksājums tika noteikts EUR 594,85 mēnesī +/- SEB bankas aprēķinātai maksājums sakarā ar procentu likmes maiņu.

Saskaņā ar Kredīta līguma Nr.VR08029 13.punkta apakšpunktiem, parādniecei bija jāmaksā procenti par aizdevuma lietošanu, kuri sastāv no bāzes likmes un pievienotās likmes kopsummas.

Papildus par aizdevuma maksājumu kavējumu parādniecei bija jāmaksā līgumsods 36% gadā no nokavētā maksājuma par katru nokavēto dienu.

Parādniece ar Kredīta līgumu un tā grozījumiem uzņemtās saistības nav izpildījusi, t.i. pielīgtajos termiņos un kārtībā neveica pamatsummas un lietošanas procentu maksājumus, kā rezultātā aizdevuma pamatsummas maksājumu parāds izveidojās no 2009.gada 15.oktobra, bet aizdevuma procentu maksājumu parāds izveidojās no 2009.gada 15.decembra.

Ņemot vērā norādītās Kredīta līguma saistības, kā arī to, ka maksājumi kavēti ilgāk par 60 dienām, prasītājs, pamatojoties uz Kredīta līgumā 20.3., 20.4., 20.5.1.punktiem, vienpusēji atkāpās no līguma, 2010.gada 17.jūnijā nosūtot attiecīgu paziņojumu parādniecei. Paziņojumā prasītājs ir noteicis jaunu aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu – 2010.gada 1.jūlijs. Parāda summa labprātīgi nav nomaksāta.

Neatmaksātā parāda kopsumma uz 2010.gada 29.novembri sastāda EUR 141538,66, pēc Latvijas Bankas valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR ir Ls 99473,94, tai skaitā, aizdevuma pamatsumma EUR 118973,20, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR sastāda Ls 83614,84, procentu maksājums par aizdevuma lietošanu EUR 3622,76, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR sastāda Ls 2546,09, līgumsods par nokavētiem maksājumiem līdz 2010.gada 1.jūlijam EUR 430,10, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR sastāda Ls 302,28, līgumsods par nokavētiem maksājumiem laika posmā no 2010.gada 2.jūlija līdz 2010.gada 29.novembrim EUR 18512,60, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR sastāda Ls 13010,73.

Kredīta līguma saistību izpilde nodrošināta ar /pers. G/ galvojumu saskaņā ar 2008.gada 13.februārī noslēgto Galvojuma līgumu Nr.VR080295/G-1 (turpmāk – Galvojuma līgums).

Ar Galvojuma līguma 2.1. un 2.1.2.punktu galviniece uzņēmās atbildēt par aizņēmējas parādu, kas izriet no Kredīta līguma, nedalīti kā pati parādniece, t. sk., samaksāt visu parāda summu piecu darba dienu laikā pēc AS „SEB banka" rakstiska paziņojuma saņemšanas, ja aizņēmēja nepilda savas saistības Kredīta līgumā noteiktajos termiņos.

Prasītājs 2010.gada 9.novembrī nosūtīja galviniecei pretenziju, pieprasot samaksāt visu parāda summu. Galviniece parādu nav nomaksājusi.

Saskaņā ar Galvojuma līguma 3.2.2.punktu prasītājam ir pielīgtas tiesības sākt no pamatlīguma radušos parāda piedziņu no galviniekiem un/vai parādnieka.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1652., 1934., 1943., 1753., 1756., 1765., 1716., 1717., 1720., 1722., 1692., 1698., 1699., 1702.panta otro daļu, Civilprocesa likuma 27., 34., 41., 127., 195.pantu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no /pers. E/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. G/ par labu AS „SEB banka" Ls 99473,94, tai skaitā, aizdevuma pamatsumma Ls 83614,84, procenti Ls 2546,09, līgumsods par nokavētiem maksājumiem līdz 2010.gada 1.jūlijam Ls 302,28, līgumsods par nokavētiem maksājumiem laika posmā no 2010.gada 2.jūlija līdz 2010.gada 29.novembrim Ls 13010,73; tiesāšanās izdevumus Ls 1290,24, tai skaitā, valsts nodevu Ls 1284,74 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 5,50, kā arī noteikt AS „SEB banka" tiesību par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no aizdevuma pamatsummas.

2011.gada 19.janvārī tiesā saņemti atbildētāju /pers. E/ un /pers. G/ rakstveida paskaidrojumi. Norādīts, ka saskaņā ar 2008.gada 8.februārī noslēgto Kredīta līgumu Nr.VR08029 aizdevums tika izsniegts pa daļām: 2008.gada 11.februārī EUR 93000,00 un līdz 2008.gada 29.augustam EUR 27000,00. Līdz ar ko nav saprotams pa cik kavējuma dienām tika uzskaitīti procenti katrā periodā, kā arī prasības summai jābūt daudz mazākai.

2011.gada 2.decembrī tiesā saņemts /pers. E/ pretprasības pieteikums par atsevišķu līguma noteikumu atzīšanu par spēkā neesošiem. Pretprasības pieteikumā norādīts, ka atbildētāja /pers. E/ Kredīta līgumā Nr.VR08029 attiecībās uzskatāma par patērētāju, pamatojoties uz Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punktu.

Prasības pieteikumā pats prasītājs norāda, ka kredītu ir izsniedzis, līdz ar to atkāpšanās tiesību tās ir zaudējis.

Norādīts, ka bankas vienpusēja atkāpšanās no līguma nav uzskatāma par pušu vienlīdzības principam atbilstošu noteikumu, bet par bankas agresīvu otras puses tiesību un interešu aizskarošu noteikumu, kas neatbilst līguma noteikumiem.

Banka no Kredīta līguma atkāpusies pamatojoties uz līguma 20.5.1.apaskšpunktu, kas pieļauj bankai atkāpties no līguma, ja aizņēmējs kādu no maksājumiem neveic ilgāk par 30 dienām un šāds līguma noteikums nav atzīstams par būtisku līguma pārkāpumu.

Norādīts, ka Kredīta līguma 20.3., 20.4.punkti un 20.5.punkts ar tā 20.5.2., 20.5.3., 20.5.4., 20.5.5., 20.5.6. apakšpunktiem nav likumīgi un taisnīgi, sakarā ar bankas tiesībām atkāpties no līguma, nosakot pēc saviem ieskatiem citu atmaksas datumu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 136.pantu, Civillikuma 1415.pantu, 1592.pantu, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.^{1} pantu, atbildētāja lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošiem 2008.gada 8.februāra Kredīta līguma Nr.VR08029 20.3., 20.4.punktus un 20.5.punktu ar tā 20.5.2., 20.5.3., 20.5.4., 20.5.5., 20.5.6. apakšpunktiem no līguma parakstīšanas brīža.

2011.gada 21.decembrī tiesā saņemti AS „SEB banka" paskaidrojumi, kuros norādīts, ka AS „SEB banka" pretprasības pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu.

Norādīts, ka ievērojot Kredīta līguma 20.4.panktu, AS „SEB banka" 2010.gada 17.jūnijā nosūtīja aizņēmējai un galvotājai brīdinājumu par aizdevuma atmaksu, nosakot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu 2010.gada 1.jūliju. Banka norāda, ka aizdevuma līgumam tika noteikts jauns aizdevuma atmaksas beigu termiņš, jo tika konstatēta Kredīta līguma 20.5.1.punktā noteiktā nosacījuma iestāšanās. Aizdevuma atmaksas beigu termiņš netika noteikts, pamatojoties uz Kredīta līguma 20.5.2., 20.5.3., 20.5.4., 20.5.5., 20.5.6.apakšpunktiem, ko atbildētāja lūdz atzīt par spēkā neesošiem līguma apakšpunktiem.

Norādīts, ka uz 2010.gada 17.jūniju kredīta atmaksas un procentu samaksas maksājumu kavējums bija 246 dienas. Līdz ar to AS „SEB banka" ir rīkojusies saskaņā ar līgumu un ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.^{1} panta pirmās daļas 3.punktu, nosakot jaunu aizdevuma atmaksas termiņu.

Attiecībā uz Kredīta līguma 20.6.punktu, banka norāda, ka, gadījumā ja aizņēmējs nav izpildījis Kredīta līguma 20.4.punktā noteikto, tad bankai pēc paziņojumā norādītā aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņa ir tiesības piedzīt aizdevumu pilnā apmērā, bez cita brīdinājuma par prasības iesniegšanu tiesā. Ņemot vērā to, ka aizņēmēja labprātīgi nav nomaksājusi aizdevumu 2010.gada 1.jūlijā, banka izmantoja tiesības sniegt tiesā prasības pieteikumu par parāda piedziņu.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve /v.uzv./ prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā noradītājiem motīviem un apstākļiem, lūdza prasību apmierināt. Savukārt, pretprasību neatzina uz paskaidrojumos noradītājiem motīviem un apstākļiem, lūdza to noraidīt.

Tiesas sēdē atbildētājas /pers. E/ pārstāve /v.uzv./ prasību neatzina uz paskaidrojumos noradītājiem motīviem un apstākļiem, lūdza to noraidīt, pretprasību uzturēja pilnā apmērā uz pretprasībā norādītajiem motīviem un apstākļiem. Lūdza pretprasību apmierināt.

Atbildētāja /pers. G/ uz tiesas sēdi nebija ieradusies. Atbildētājai par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā nosūtot pavēsti uz atbildētājas deklarēto dzīves vietu. Atbildētāja nav paziņojusi par saviem neierašanās iemesliem, kā arī nav lūgusi lietas izskatīšanu atlikt.

Noklausoties prasītāja pārstāves un atbildētājas /pers. E/ pārstāves paskaidrojumus, novērtējot rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji, bet pretprasība ir noraidāma.

Tiesa konstatē un ar prasības pieteikumam pievienotajiem rakstveida pierādījumiem apstiprinās, ka AS „SEB Latvijas Unibanka" kā aizdevēja un /pers. E/ kā aizņēmēja, izsakot savu gribu, 2008.gada 8.februārī noslēdza Kredīta līgumu Nr.VR08029, saskaņā ar kuru banka apņēmās izsniegt aizņēmējai, bet aizņēmēja pieņemt un atmaksāt naudas aizdevumu (kredītu) EUR 120000,00 apmērā saskaņā ar līguma noteikumiem un nosacījumiem (līguma pamatnoteikumu 1.1., 1.2.punkts), ir līguma kopija (l.l.11.-18.).

Kredīta līguma pamatnoteikumu 2.1., 2.2. un 1.4.punktā noteikts aizdevuma izmantošanas mērķis: dzīvokļa iegāde un remonts: aizdevuma pamatsumma tiek ieskaitīta aizņēmēja norēķinu kontā Nr.LV15UNLA0050011872702, ja aizņēmējs ir izpildījis aizdevuma

izsniegšanas nosacījumus.

Aizdevuma izsniegšanas pēdējā diena bija 2008.gada 29.augusts (Kredīta līguma pamatnoteikumu 2.3.punkts).

Kredīta līguma pamatnoteikumu 5.1.punktā noteikts aizņēmējas pienākums atmaksāt aizdevumu pa daļām līgumā noteiktā kārtībā un 5.4.punktā noteikts aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš 2048.gada 3.februāris.

Līguma saistību izpilde nodrošināta ar 2008.gada 13.februāra Galvojuma līgumu Nr.VR08029/G-1 (l.l.19.).

Noslēgtais Kredīta līgums Nr.VR08029 tika grozīts 2008.gada 2.aprīlī, ievērojot aizņēmējas lūgumu, puses vienojās par aizdevuma un procentu maksājuma datuma izmainīšanu, ir 2008.gada 2.aprīļa Vienošanās Nr.1 par grozījumiem 2008.gada 8.februāra Kredīta līgumā Nr.VR08029 kopija (l.l. 18.).

Saskaņā ar 2008.gada 2.aprīlī noslēgto Vienošanos Nr.1 par grozījumiem 2008.gada 8.februāra Kredīta līgumā Nr.VR08029 līguma noteikumi bija izteikti jaunā redakcijā: Kredīta līguma 5.2.punktā – maksājuma datums ir 15, un 5.3.punktā – aizdevuma maksājuma termiņš, sākot no 2008.gada 15.septembra, katru mēnesi 15.datumā.

2008.gada 10.martā firma mainīta no AS „SEB Latvijas Unibanka" uz AS „SEB banka", ir Uzņēmumu reģistra 10.03.2008. lēmuma Nr. 6-12/13268/1 kopija (l.l. 39.).

Tiesa konstatē, ka starp prasītāju un atbildētāju /pers. E/ noslēgtais Kredīta līgums Nr.VR08029 kā nodibināto aizņēmuma saistību kopums atbilst Civillikuma 1934.panta nosacījumiem par aizdevuma līgumiem, kas nosaka, ka aizdevuma līgums ir zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Tiesai nav radušās šaubas par līdzēju nodomu nodibināt aizdevuma saistības, noslēdzot minēto Kredīta līgumu un tā faktisko realizāciju.

Tas vien, ka likums definē „lietu" nodošanu, bet aizdevuma priekšmets (līguma 1. punkts) bija naudas aizdevums, nav pamats apšaubīt notikušā aizdevuma būtību.

Arī Civillikuma 1934.panta komentāros (Latvijas Republikas Civillikuma komentāri, prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, 2000, 382. lp.) norādīts, ka „raksturīgākais aizdevuma objekts ir nauda, lai gan to nav īsti pareizi uzskatīt par lietu, jo tā ir vērtības simbols. Līguma noslēgšanas obligāta sastāvdaļa ir naudas nodošana. Ja aizdevumu izsniedz kredītiestāde, tad ne vienmēr ir nepieciešama naudas zīmju nodošana. Aizdodamā summa uzskatāma par saņemtu arī tad, kad tā ieskaitīta aizņēmēja kontā".

No kredīta līguma pamatnoteikumiem nepārprotami izriet, ka līgumslēdzējas puses vienojās par naudas aizdevumu EUR 120000, kā arī to, ka aizņēmuma summa tiek ieskaitīta atbildētājas norēķinu kontā.

Kredīta līgumā ir nepārprotami noteikta aizdevuma izmaksas kārtība: aizdevuma pamatsumma tiek ieskaitīta aizņēmējas norēķinu kontā.

Apstākļus par naudas pārskaitījumu atbildētājas /pers. E/ kontā pierāda prasītāja iesniegtie rakstveida pierādījumi lietā un kredīta izmaksu apkopojums (l.l. 22).

/pers. E/ bankas pārskaitītos naudas līdzekļus ir lietojusi, ir veikusi kredīta pamatsummas un procentu maksājumus bankai (lietā ir kredīta atmaksas pārskats, l.l. 27.-30.).

Līdz ar to secināms, ka kredīta līgums pēc savas būtības atbilst tiesību aktos definētajam, tas bija naudas aizdevums un tika reāli pildīts: nauda pārskaitīta uz atbildētājas kontu, aizņēmēja ar to rīkojās.

Nav konstatēts, ka atbildētāja tika maldināta no bankas puses. Turklāt pēc pamatlīguma noslēgšanas puses slēdza papildus vienošanās.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgtslīgumsuzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto. Civillikuma 1590.pants nosaka, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesības parlīgumaizpildīšanu.

Tiesa konstatē, ka prasītājs ir izpildījis aizdevuma summas izsniegšanas saistību kredīta līgumā un tā grozījumā noteiktajā kārtībā un apmērā, savukārt, atbildētāja /pers. E/ ir veikusi kredītsaistību terminētos maksājumus.

Prasītājs ir sastādījis parāda aprēķinu (l.l.32.-34.), aprēķinot kopējo parādu 2010.gada 29.novembrī EUR 141538,66 jeb, konvertējot uz Latvijas latiem pēc Latvijas bankas noteiktā kursa (0,702804), Ls 99473,94 apmērā, tai skaitā: aizdevuma pamatsumma EUR 118973,20, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR sastāda Ls 83614,84, procentu maksājums par aizdevuma lietošanu EUR 3622,76, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR sastāda Ls 2546,09, līgumsods par nokavētiem maksājumiem līdz 2010.gada 1.jūlijam EUR 430,10, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR sastāda Ls 302,28, līgumsods par nokavētiem maksājumiem laika posmā no 2010.gada 2.jūlija līdz 2010.gada 29.novembrim EUR 18512,60, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 0,702804 Ls = 1 EUR sastāda Ls 13010,73.

Tiesa konstatē, ka prasītājs 2010.gada 17.jūnijā nosūtīja /pers. E/ un /pers. G/ paziņojumu par aizdevuma atmaksas beigu termiņa pārcelšanu un parāda piedziņas uzsākšanu, norādot, ka aizņēmēja uz 2010.gada 17.jūniju ir parādā AS „SEB banka" EUR 122734,06, ko veido neatmaksātā pamatsumma EUR 118973,20, nesamaksātie procentu maksājumi EUR 3388,26, līgumsods EUR 372,60. Ņemot vērā, ka maksājumi kavēti ilgāk par 60 dienām, AS „SEB banka" paziņoja, ka, pamatojoties uz 2008.gada 8.februāra Kredīta līgumā Nr.VR08029 2.daļas 20.3., 20.4., 20.5.1.punktu, vienpusēji no tā atkāpjas un 2010.gada 1.jūliju nosaka par aizdevuma atmaksas beigu termiņu. AS „SEB banka" lūdza samaksāt kopējo norādīto parāda summu līdz 2010.gada 1.jūlijam, pretējā gadījumā parādu atgūs ar tiesas starpniecību, ir VAS „Latvijas Pasts" paziņojuma par sūtījuma izsniegšanu 28.06.2010. atbildētājai /pers. E/ un

30.06.2010. /pers. G/ kopija (l.l. 36.).

Civillikuma 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

No prasības pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem secināms, ka atbildētāja /pers. E/ nepildīja savas maksājumu saistības līgumā noteiktā kārtībā un termiņā, līdz ar to iestājās līguma nosacījums par bankas līgumiskajām tiesībām vienpusēji atkāpties no Kredīta līguma un banka tai pielīgtās tiesības ir izmantojusi.

Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu maksājumu saistību izpilda ar samaksu. Lietā nav pierādījumu tam, ka atbildētāji uz civillietas izskatīšanas dienu savas līgumiskās aizdevuma atmaksas saistības ir izpildījuši.

Tādēļ prasītāja labā piedzenama aizdevuma pamatsumma Ls 83614,84.

Ar Civillikuma 1946.pantu ir noteikts, ka procenti par aizdevumiem dodami tad, ja tie bija tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Civillikuma 1753. un 1756.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Pienākums maksāt procentus izbeidzas ar galvenās saistības izbeigšanos (Civillikuma 1762.panta 1.punkts).

Kredīta līguma Nr.VR08029 pamatnoteikumu 3.1. un 3.2.punktā noteikta aizdevuma procentu mainīgā likme, ko veido bāzes likme 4,05 % gadā plus pievienotā likme 1,05 gadā. Procentu likmes maiņas periods - 3 gadi, sākot no 2011.gada 1.marta (l.l.12.). Kredīta līguma vispārīgo noteikumu 13.1.punktā paredzēts, ka par aizdevuma lietošanu jāmaksā aizdevuma procenti, kas tiek aprēķināti no faktiski izsniegtā un neatmaksātā aizdevuma, piemērojot līguma pamatnoteikumos norādīto fiksēto vai mainīgo procentu likmi (l.l.13.).

Ņemot vērā atbildētājas līgumisko pienākumu maksāt aizdevuma lietošanas procentus, par labu prasītājam ir piedzenami procenti Ls 2546,09 apmērā par aizdevuma lietošanu līdz 2010.gada 1.jūlijam atbilstoši Kredīta līguma nosacījumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. un 1717.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Līgumsodu var pievienot katram līgumam, un līgumsoda apmēru noteic līdzēji. Atbilstoši Civillikumā noteiktajam līgumsods ir līguma blakus noteikums, kas noteikts ar pušu gribu un kas nesaraujami saistīts ar līgumu.

Saskaņā ar Kredīta līguma Nr.VR08029 pamatnoteikumu 6.1.punktu par maksājumu termiņa kavējumu noteikts līgumsods 36 % gadā no nokavētā maksājuma par katru nokavēto dienu (l.l.12.). Kredīta līguma vispārīgo noteikumu 16.1.punktā paredzēts, ka par nolīgtajos termiņos nenomaksātu aizdevumu, nesamaksātiem aizdevuma procentiem un komisijas maksām aizņēmējs maksā līgumsodu par maksājumu termiņa kavējumu (l.l.15.).

Prasītājs ir aprēķinājis līgumsodu Ls 302,28 apmērā līdz 2010.gada 1.jūlijam.

Savukārt, līgumsoda piedziņas prasījums Ls 13010,73 apmērā no 2010.gada 2.jūlija līdz 2010.gada 29.novembrim, tiesas ieskatā ir noraidāms, jo minētā līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai pēc tam, kad AS „SEB banka" ir vienpusēji atkāpusies no Kredīta līguma, nav tiesiska pamata.

Tā kā prasītājs ir izmantojis sev pielīgtās tiesības vienpusēji atkāpties no Kredīta līguma, pārceļot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu, Kredīta līgumam izbeidzoties pirms termiņa, zūd arī līgumiskais un tiesiskais pamats pielīgtā līgumsoda aprēķināšanai un piedziņai pēclīgumaizbeigšanas.

Šāds secinājums atbilst Civillikumā noteiktajam par līgumsoda būtību un pastāvošajai judikatūrai. Līdz ar Civillikuma nosacījumiem līgumiskie procenti un līgumsods ir līguma blakus noteikumi, kas noteikti ar pušu pausto gribu, un ir nesaraujami saistīti ar spēkā esošu līgumu.

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments, izskatot civillietu Nr.SKC -644/2013 precizēja judikatūru līgumisko procentu un līgumsoda atlīdzināšanu gadījumos, kad pakalpojumu sniedzējs (kreditors) laužlīgumu ar patērētāju pirms termiņa, ja patērētājs laikus neveic samaksu, secinot, ka šādos gadījumos nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot bijušā līguma noteikumus par līgumiskajiem procentiem un līgumsodu. Ar kreditora atkāpšanos notiek paātrināta norēķināšanās par atlikušo parādu, kas līdz atmaksai turpina pastāvēt kopā ar tā nodrošinājumu. Kreditoram ir tiesības saņemt kredīta nedzēsto pamatsummu, kā arī procentus un līgumsodu, kas uzkrājušie līdz līguma izbeigšanas brīdim.

Ar rakstveida dokumentiem ir pierādīts, ka AS „SEB Latvijas Unibanka" kā kreditors un /pers. G/ kā galviniece 2008.gada 13.februārī noslēdza Galvojuma līgumu Nr.VR08029/G-1, kura 1.1. un 2.1.punktā noteikts, ka līgums kalpo kā galvinieces garantija un nodrošinājums saistībām, kas izriet no pamatlīguma - starp kreditoru un parādnieku /pers. E/ 2008.gada 8.februārī noslēgtā Kredīta līguma Nr.VR08029. Ar šo līgumu galviniece uzņēmās kā pats parādnieks atbildēt kreditoram par parādnieka parādu, ir Galvojuma līguma kopija (l.l. 19).

No Civillikuma 1692. un 1694.panta nosacījumiem izriet, ka galvojums ir blakus saistība un aizņēmuma pamatsaistības nodrošinājums. Civillikuma 1692.pantā noteikts, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda. Galvinieks atbild ne vien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesu izdevumiem (Civillikuma 1698.pants). Kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to papriekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli (Civillikuma 1702.pants). Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies.

Pēc tiesas ieskata, ievērojot Civillikumā noteikto par aizdevuma saistībām kā pamatsaistības nodrošinājumu un galvinieka atbildības nosacījumiem, parāds ir piedzenams vispirms no aizņēmējas /pers. E/, kurai ir izsniegts aizdevums un kura uzņēmās tā

atmaksāšanas saistību, bet to līgumā noteiktā kārtībā neizpildīja. Parāda piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. E/, tas ir piedzenams par labu prasītājam no galvinieces /pers. G/ saskaņā ar Galvojuma līgumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.pantu nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus 6 % (seši procenti no simta) gadā no neatmaksātā aizdevuma pamatsummas, nosakot, ka to pieaugums apstājas, kad procentu apmērs sasniegs pamatparāda lielumu (Civillikuma 1765.panta pirmā daļa, 1763.panta 1.punkts).

2011.gada 2.decembrī iesniegtajā pretprasībā /pers. E/ lūdz tiesu atzīt par spēkā neesošiem 2008.gada 8.februāra Kredīta līguma Nr.VR08029 20.3., 20.4., 20.5.punktus un 20.5.punkta apakšpunktus 20.5.2., 20.5.3., 20.5.4., 20.5.5, 20.5.6. no līguma parakstīšanas brīža.

Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Prasītājs, pamatojoties uz Kredīta līguma II daļas 20.3.punktu un 20.4.punktu, 2010.gada 17.jūnijā rakstveidā paziņojis par vienpusēju atkāpšanos no 2008.gada 8.februāra Kredīta līguma Nr.VR08029 (l.l.35).

Tiesa atzīst, ka ar minēto paziņojumu prasītājs informējis /pers. E/ un /pers. G/, ka pārceļ aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu uz 2010.gada 1.jūliju.

Civillikuma 1588.pantā noteikts, ka viena puse nevar atkāpties no līguma bez otras piekrišanas pat arī tad, ja pēdējā to neizpilda, un tādēļ, ka viņa to neizpilda.

Civillikuma 1589.pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Tiesa konstatē, ka Kredīta līguma II daļas Vispārīgo noteikumu 20.3.punkts noteic, ka bankai ir tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, pārceļot aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu, ja banka ir konstatējusi, ka ir iestājies kaut viens no līguma 20.5.punktā minētiem nosacījumiem, piemēram, 20.5.1.punkts – aizņēmējs ilgāk par 30 kalendārām dienām nokavējis (palaidis garām) kādu ar līgumu noteikto aizdevuma pamatsummas maksājumu termiņu, vai aizdevuma procentu samaksas termiņu.

Savukārt Kredīta līguma 20.4.punkts noteic, ka par līguma pirmstermiņa laušanu banka rakstiski paziņo kredīta ņēmējam, nosūtot paziņojumu. Šajā gadījumā aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš būs noteikts bankas paziņojumā. Paziņojumā noteiktajā aizdevuma atmaksāšanas termiņā aizņēmējam ir pienākums atmaksāt visu aizdevumu pilnībā, kā tas noteikts līguma 15.7.punktā.

Kā norādīja prasītājs un ko neapstrīdēja atbildētāji, prasītājs ir paziņojis par atkāpšanos no līguma brīdī, kad atbildētāja /pers. E/ jau bija pieļāvusi maksājuma nokavējumu 246 dienas.

Tiesas ieskatā prasītāja tiesība vienpusēji atkāpties no Kredīta līguma, par to rakstiski paziņojot kredīta ņēmējam, nav pretrunā Civillikumā noteiktajam, turklāt aizdevuma līgums ir reāllīgums, kas tiek noslēgts, vienai pusei dodot kapitālu un otrai pusei piekrītot atmaksāt to ar procentiem par kapitāla lietošanu noteiktā termiņā. Pakalpojuma sniedzējs savu saistību pilnībā izpildīja, izmaksājot aizdevuma summu, bet vienīgā iespēja, kā būtu realizējama aizņēmēja tiesība vienpusēji atkāpties no līguma, ir izpildīt savas saistības pirms aizdevuma līgumā noteiktā termiņa.

Pie šādiem apstākļiem tiesa secina, ka prasītājs, atkāpjoties no līguma un nosakot citu saistības izpildes beigu termiņu, ir rīkojies atbilstoši tiesību normās noteiktajam un 2008.gada 8.februāra Kredīta līgumā Nr.VR08029 ar grozījumu pielīgtajām tiesībām.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summa piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam- proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no aizņēmējas /pers. E/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvinieces /pers. G/, atbilstoši apmierinātajai prasības daļai prasītāja labā piedzenama samaksātā valsts nodeva par prasībaspieteikumuproporcionāli apmierināto prasījumu apmēram Ls 1154,63 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 5,50.

Uz sprieduma taisīšanas brīdi ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi sastāda Ls 16,80 (l.l.2). Tādējādi no aizņēmējas /pers. E/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvinieces /pers. G/, valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 11,30.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 15., 97., 189.-194., 204.^{1} pantiem, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji, pretprasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai sprieduma daļējas izpildes gadījumā no /pers. G/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, pamatparādu Ls 83614,84, procentus par aizdevuma lietošanu līdz 2010.gada 1.jūlijam Ls 2546,09, līgumsodu Ls 302,28, valsts nodevu Ls 1154,63, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 5,50, kopā Ls 87623,34 (astoņdesmit septiņi tūkstoši seši simti divdesmit trīs lati, 34 santīmi).

Noteikt AS „SEB banka", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laika posmu līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai)

saņemt likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā vai sprieduma daļējas izpildes gadījumā no /pers. G/, personas kods /personas kods/, valsts labā nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 11,30 (vienpadsmit lati, 30 santīmi).

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds un uzvārds).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas rajona tiesā Lomonosova ielā 10, Rīgā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2013.gada 18.oktobra, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese /paraksts/ I.Strautiņa

NORAKSTS PAREIZS

Rīga, 2013.gada 18.oktorbis

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Strautiņa